

Radiologicko-anatomické korelace

Plíce, dutina břišní

Petr Nádeníček

Department of Radiology, University Hospital Brno and Medical Faculty, Masaryk
University, Brno, Czech

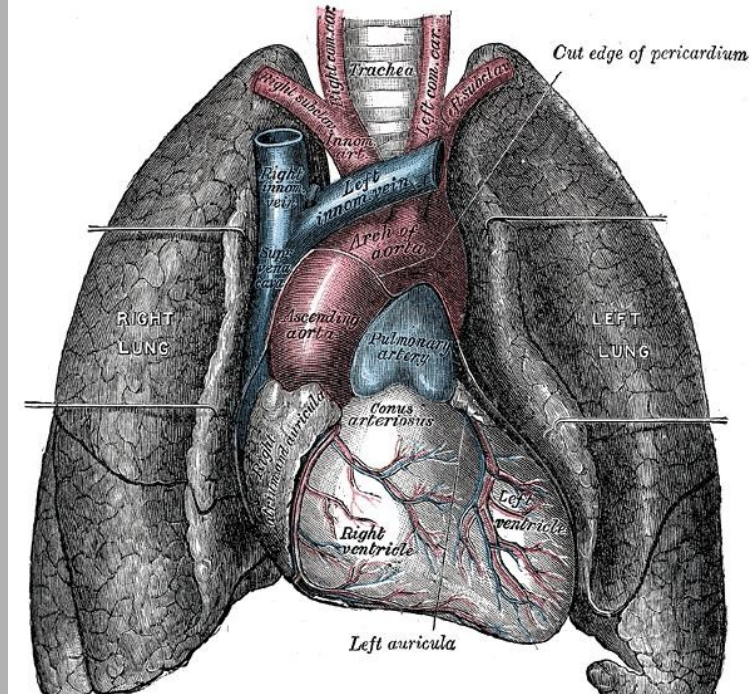

anatomie - plíce

- párový orgán, pravá 600g, levá 500g
- rozdělení zářezy na laloky
- 3 laloky vpravo, 2 laloky vlevo
- mezilalokové štěrby
- 3 plicní pole

hustota 0,4 – 0,8 g/cm³

objem plic 4,5 – 6,5 l

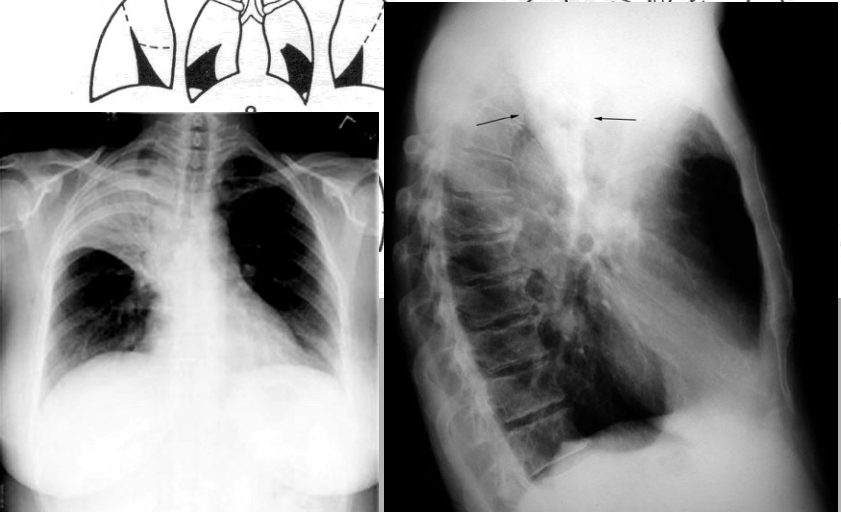
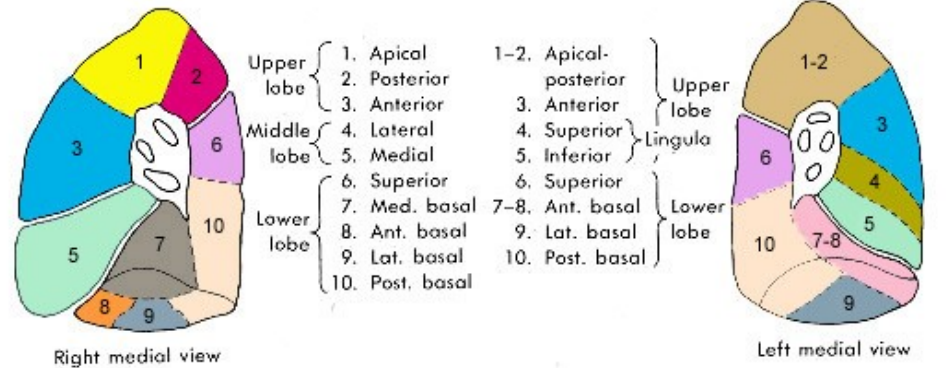
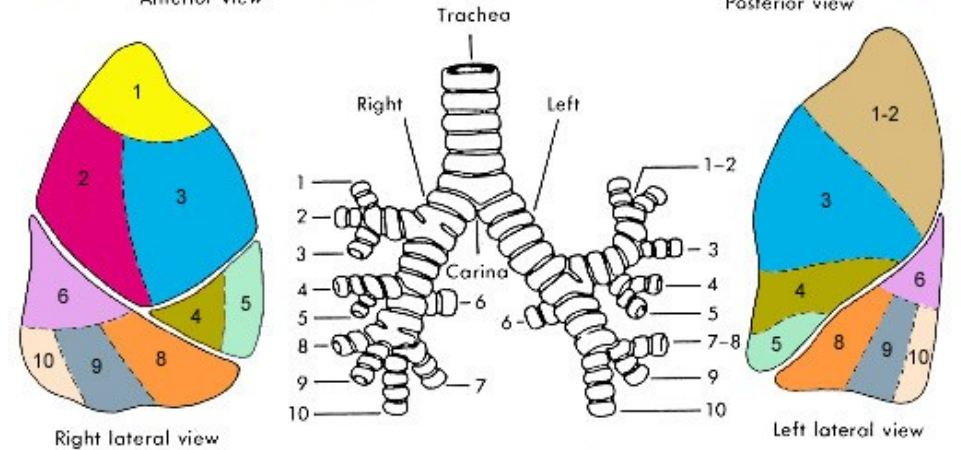
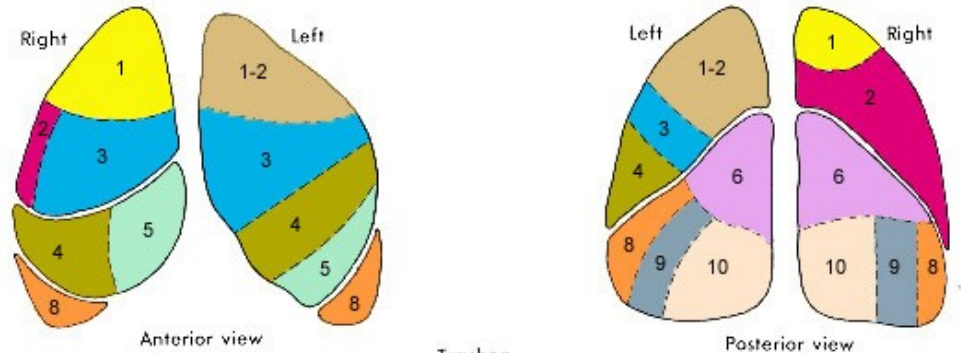
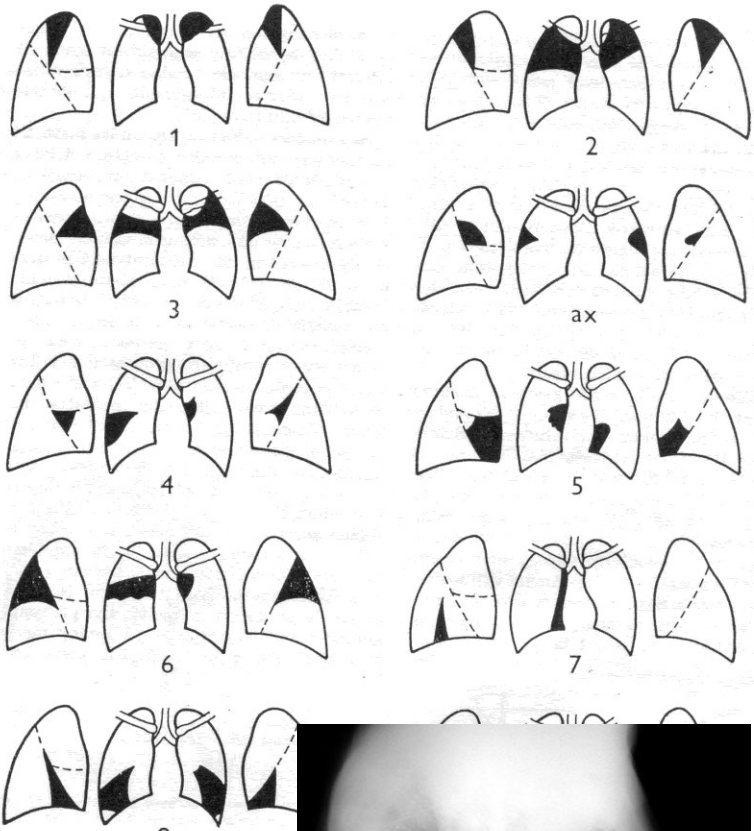

plicní segment

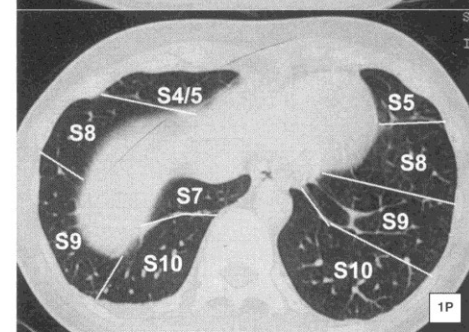
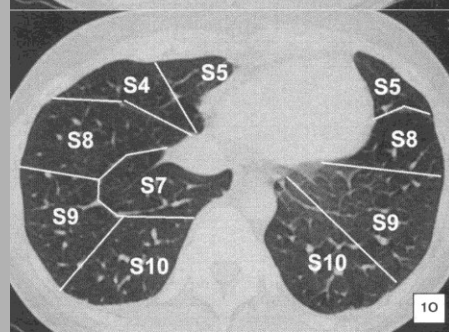
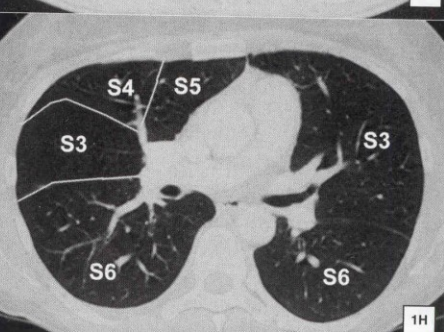
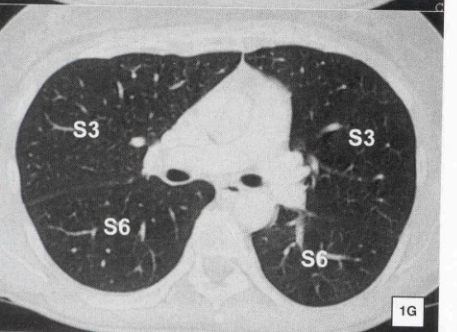
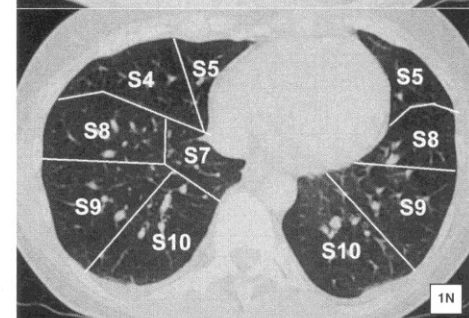
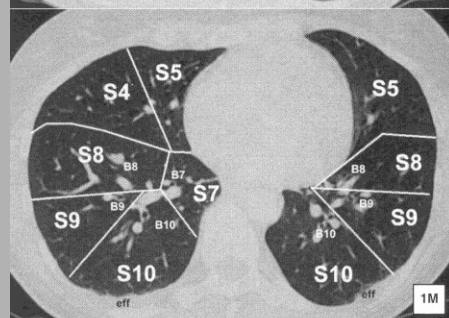
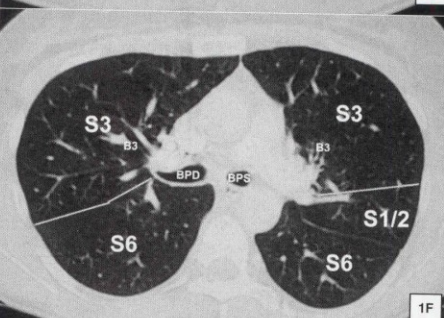
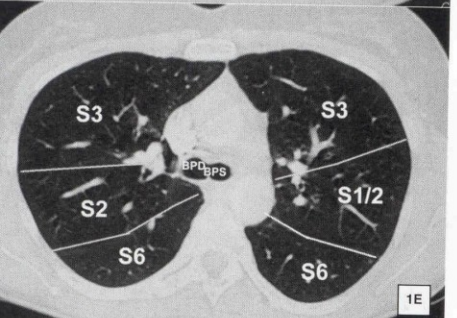
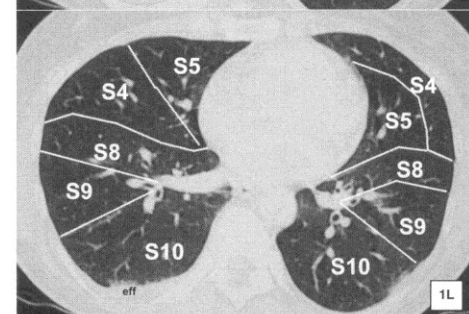
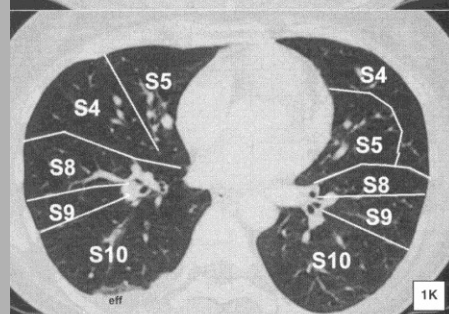
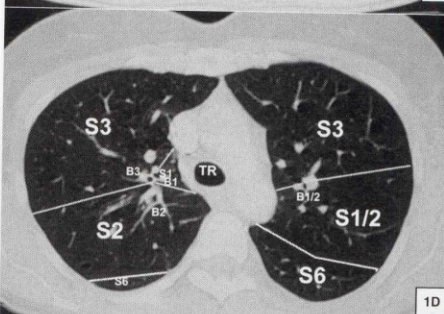
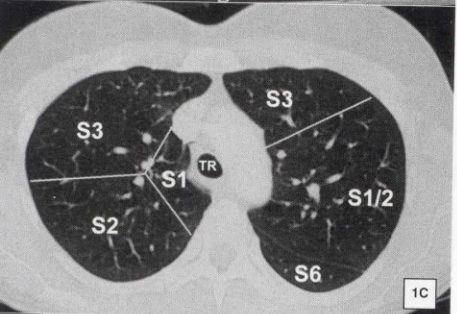
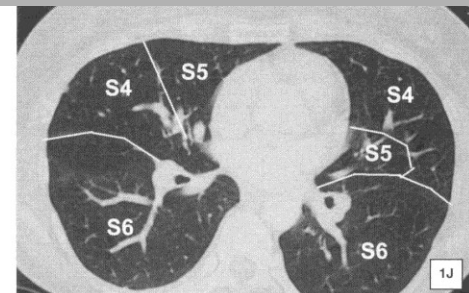
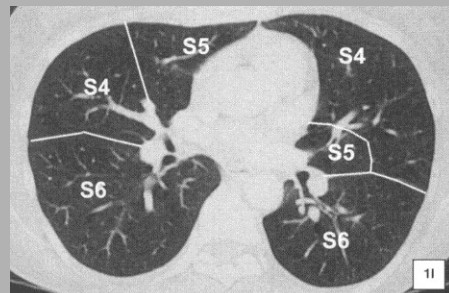
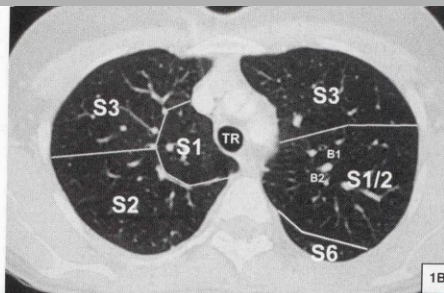
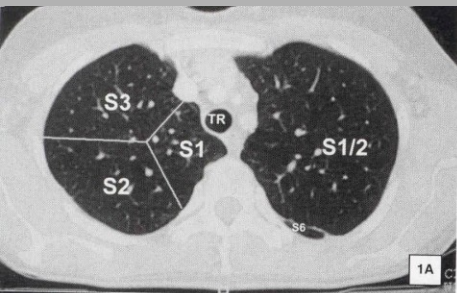
- anatomická a fyziologická jednotka
- tvar kužele nebo jehlanu, vrchol směřuje k hilu
- jsou ohraničeny septy
- zásobení segment bronchy a plicními tepnami
- plicní žíly - uloženy intersegmentálně
- 20

Plicní segmenty

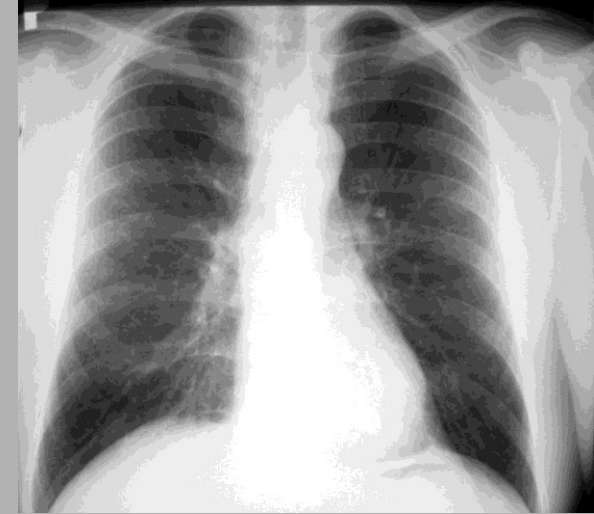
Plicní segmenty - CT

zobrazovací metody

- **RTG** - prostý snímek
 - základní vyšetření, ve stoje v zadopřední projekci, vleže v předozadní, bočný snímek jako doplněk
- **skiaskopie**
 - vyjímečně, pohyblivost bránice
- **CT**
 - rozhodující zobrazovací metoda v diagnostice onemocnění plic, mediastina, bránice a hrudní stěny – konvenční/spirální

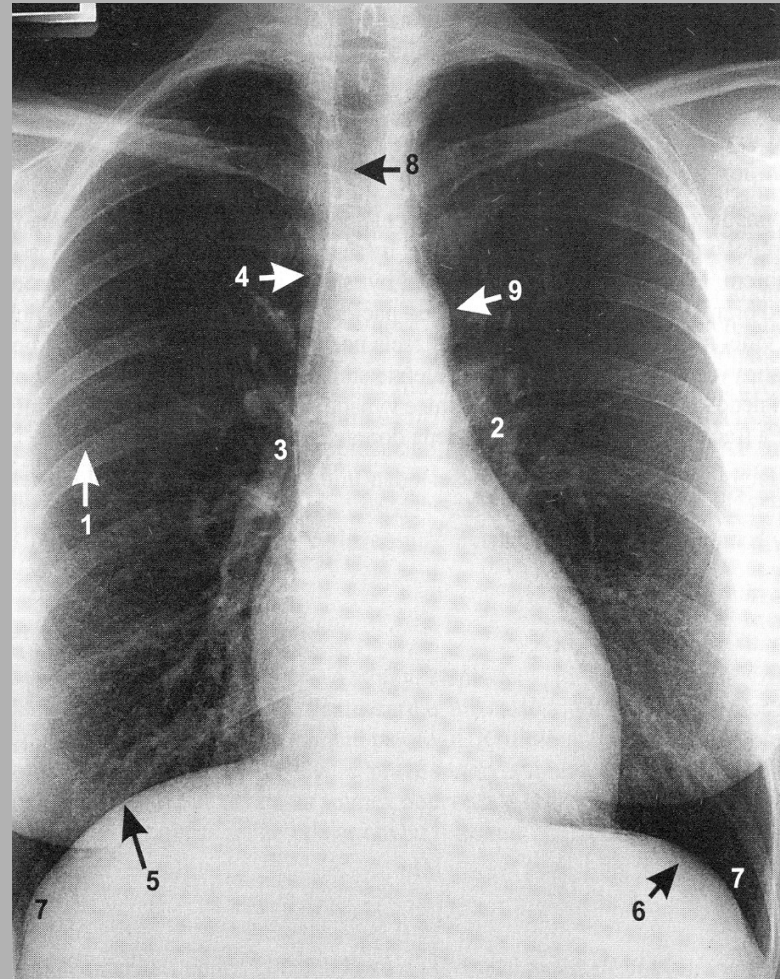
plicní kresba

- PLICNÍ KRESBA - je ukazatel hemodynamických poměrů
- je tvořena pruhovitými stíny, které vybíhají paprskovitě do periferie
- zužuje se a úplně mizí 1-2cm od hrudní stěny
- tvoří ji větvení cév, bronchů, nervů
- hlavní podíl mají plicní tepny
- vzhled kresby plicní ovlivňuje množství faktorů: – habitus
 - věk
 - dechová fáze
 - individuální odlišnost
- odlišnost snímku vstoje a vleže:
 - distribuce kresby
 - šíře cév, hilů

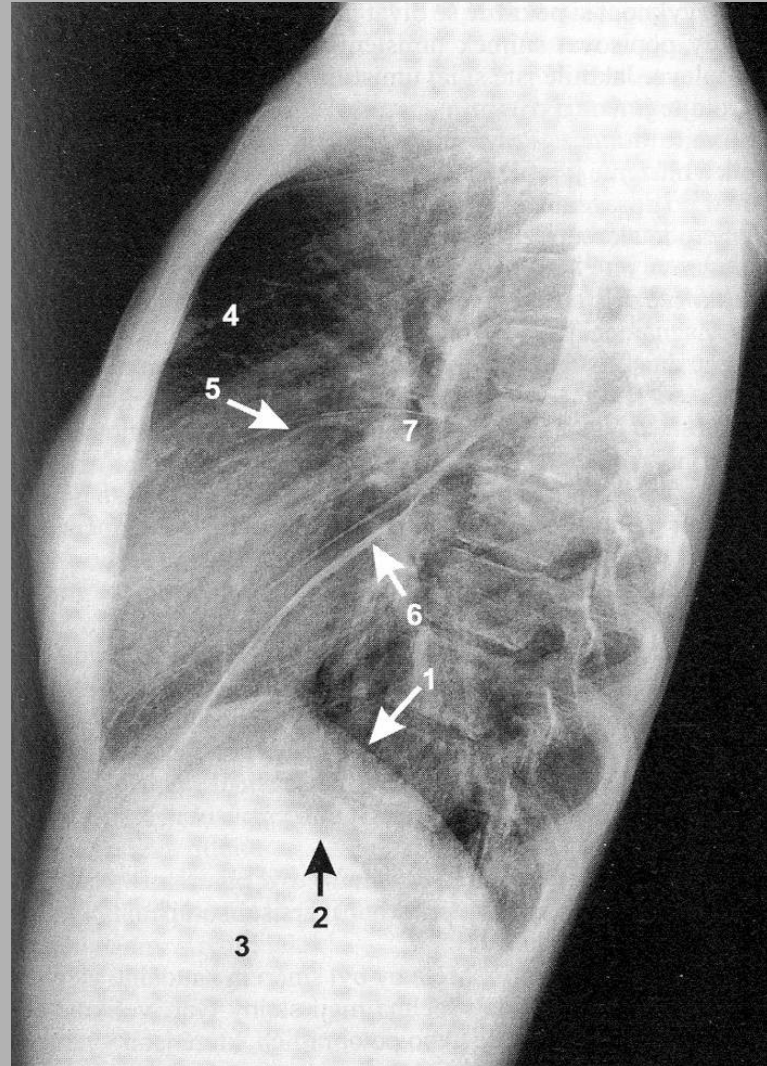
prostý snímek - RTG anatomie

1. plicní pole
2. hilus levý
3. hilus pravý
4. okraj trachea
5. pravá brániční klenba
6. levá brániční klenba
7. kostofrenický úhel
8. trachea
9. aortální knoflík

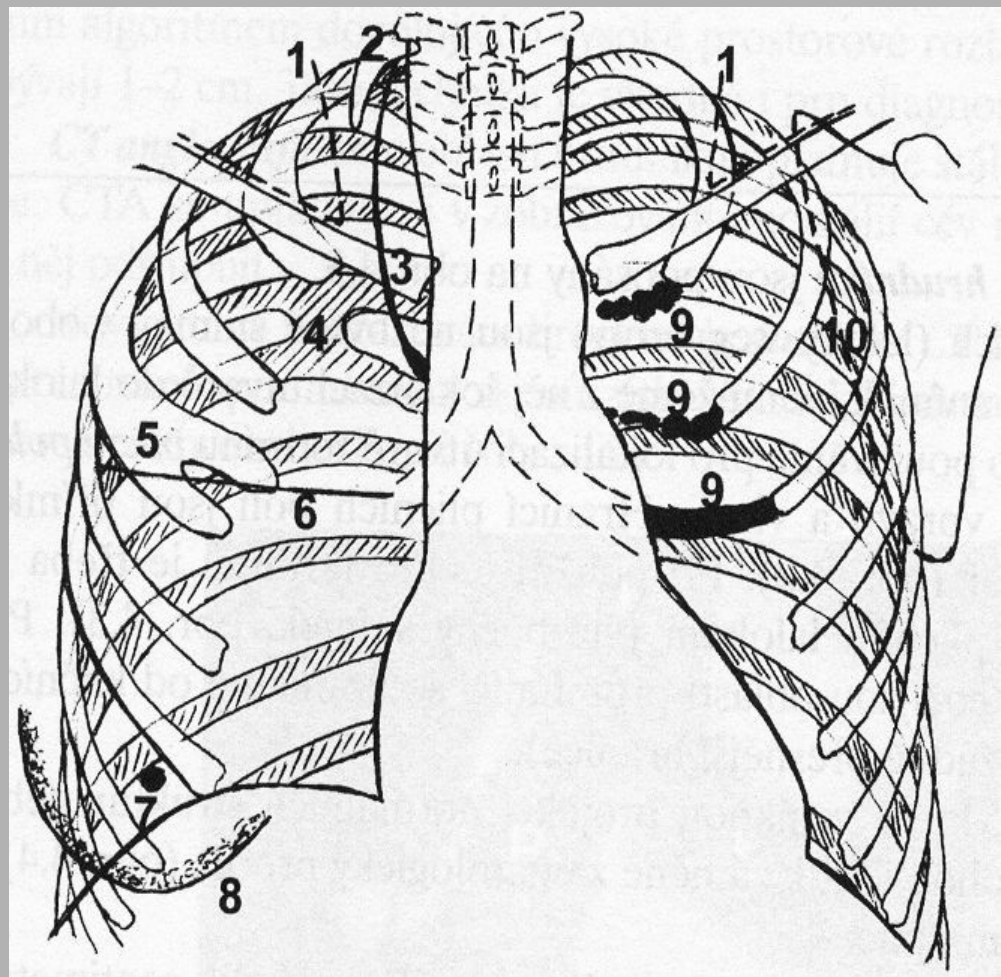
prostý snímek - RTG anatomie

1. pravá polovina bránice
2. levá polovina bránic
3. žaludeční bublina
4. retrosternální prostor
5. horizontální fissura
6. fissura obliqua
7. hilus

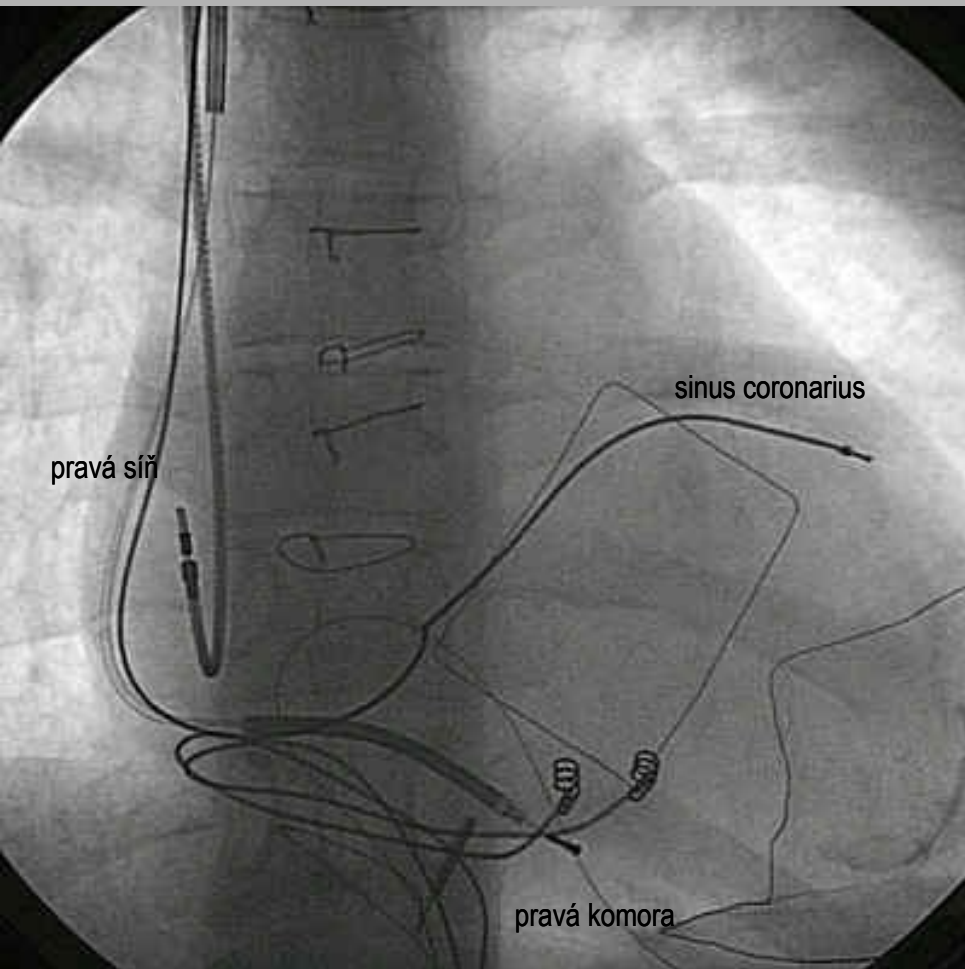
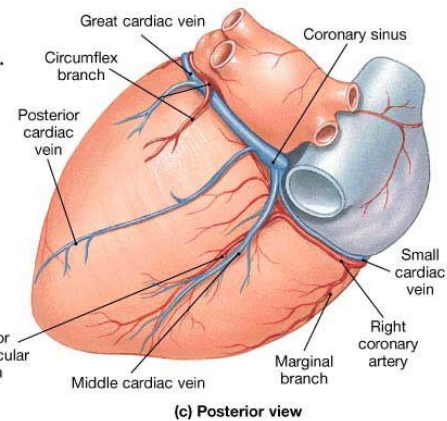
prostý snímek - diagnostické rozpaky

1. stín měkkých tkání
2. krční žebro
3. lobus venae azygos
4. kostní můstek mezi žebry
5. vidlicovité zakončení žebra
6. vedlejší interlobium
7. prsní bradavka
8. stín prsu
9. kalcifikace v žeberních chrupavkách
10. okraj lopatky

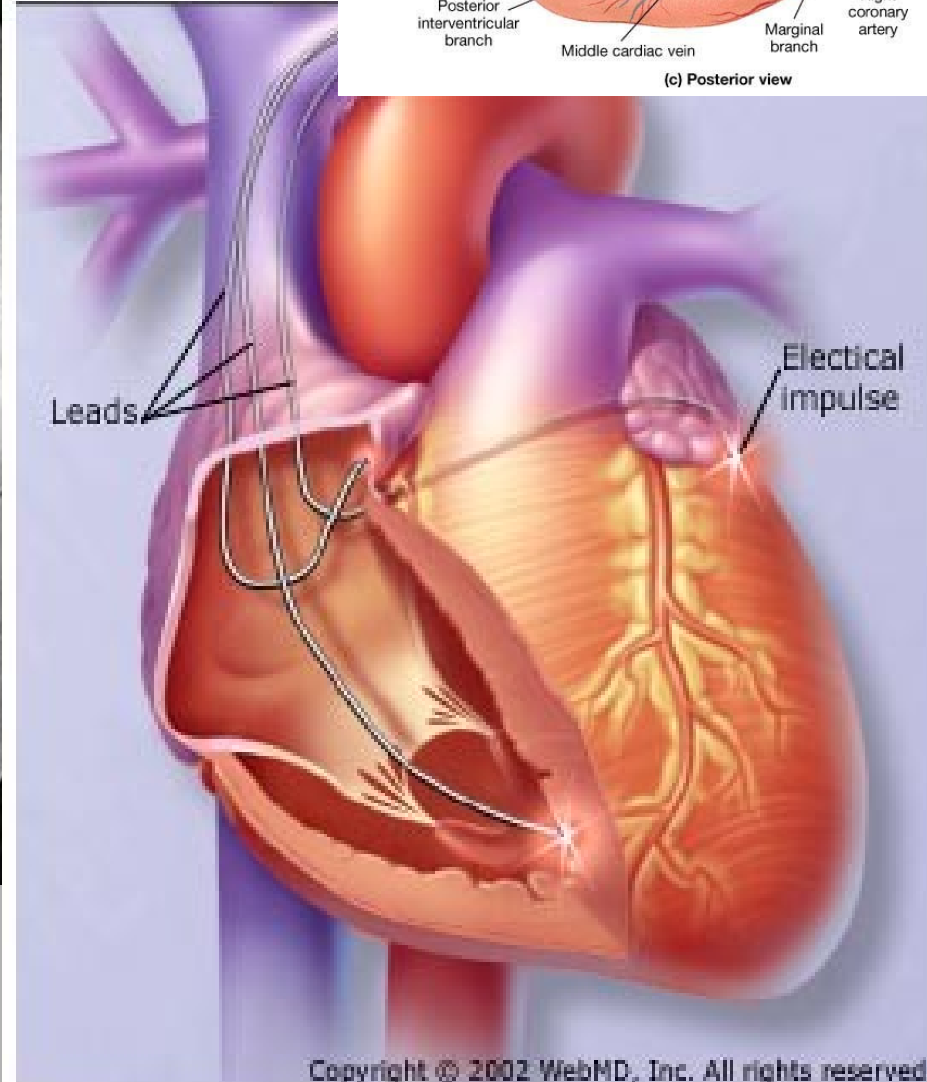

elektrody kardiostimulátoru

FIGURE 20-8
Coronary Circulation.
(c) Coronary vessels supplying the posterior surface of the heart.

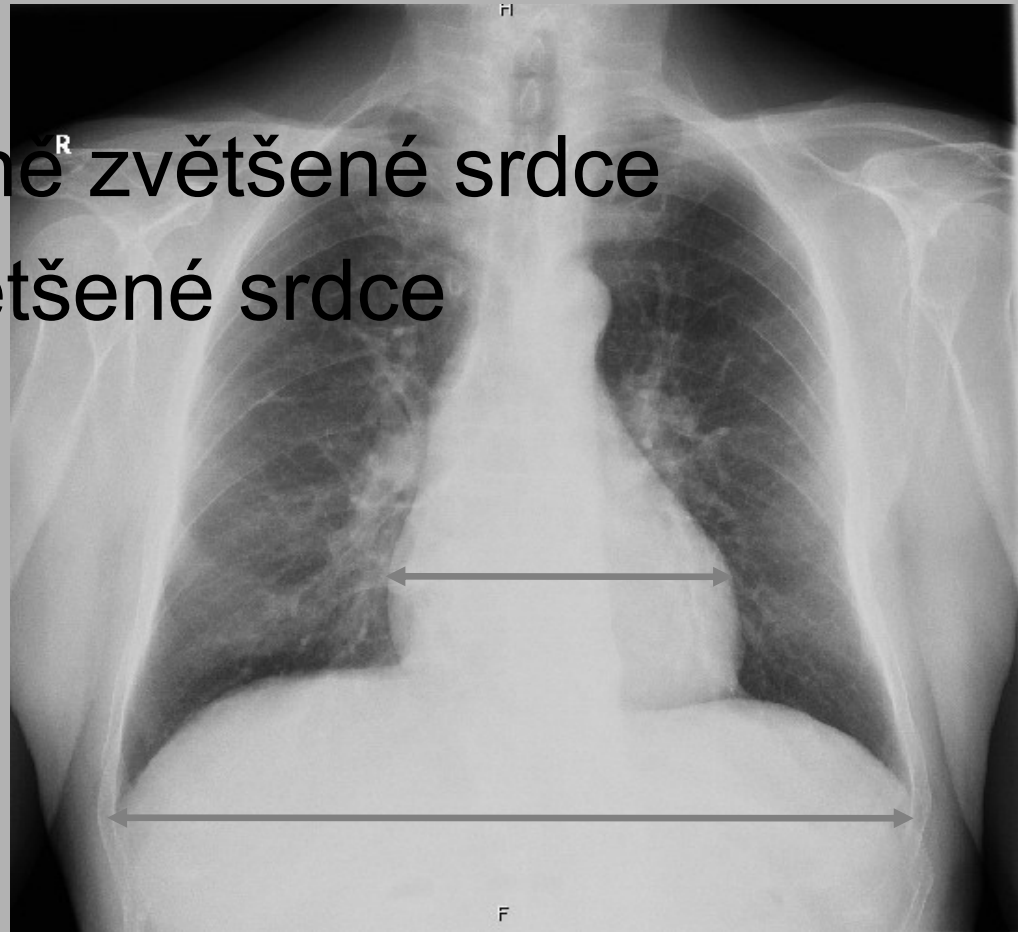

Biventricular Pa

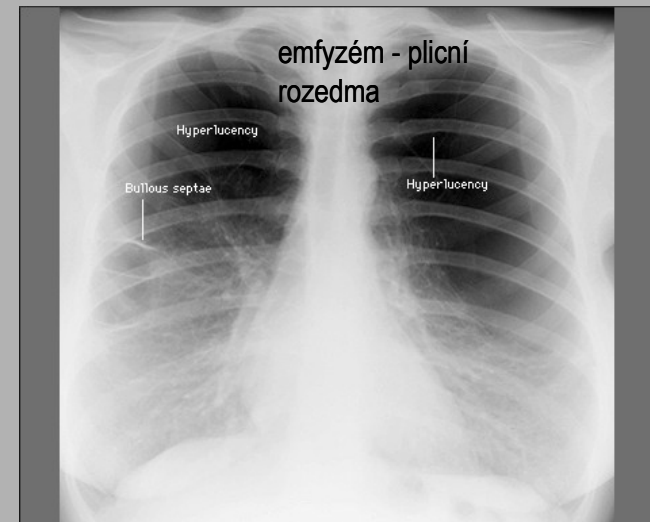
velikost srdečního stínu

- prognosticky významný faktor
- kardiotorakální index / zkratka - CTI/
 - < 0.5 - normální
 - 0.51- 0.59 – hraničně zvětšené srdce
 - > 0.6 – zřetelně zvětšené srdce

velikost srdečního stínu

- normální – zdravé srdce
 - nemocné srdce, neselhávající, s nízkou poddajností /aortální, mitrální/
- zvětšen - srdeční chlopenní vady
 - kardiomyopatie, aneuryzmata (tepenné výduťě)
 - perikard/tukové těleso, cysty, tekutina/
- zmenšen - normální variace velikosti
 - emfysém
 - dehydratace / malnutrice
 - konstriktivní perikarditida

CTI > 0,5 - ale srdce je normální velikosti

- pojízdné snímky v AP projekci, vleže
- těhotenství
- obezita
- ascites
- pectus excavatum
- napřímená hrudní kyfóza

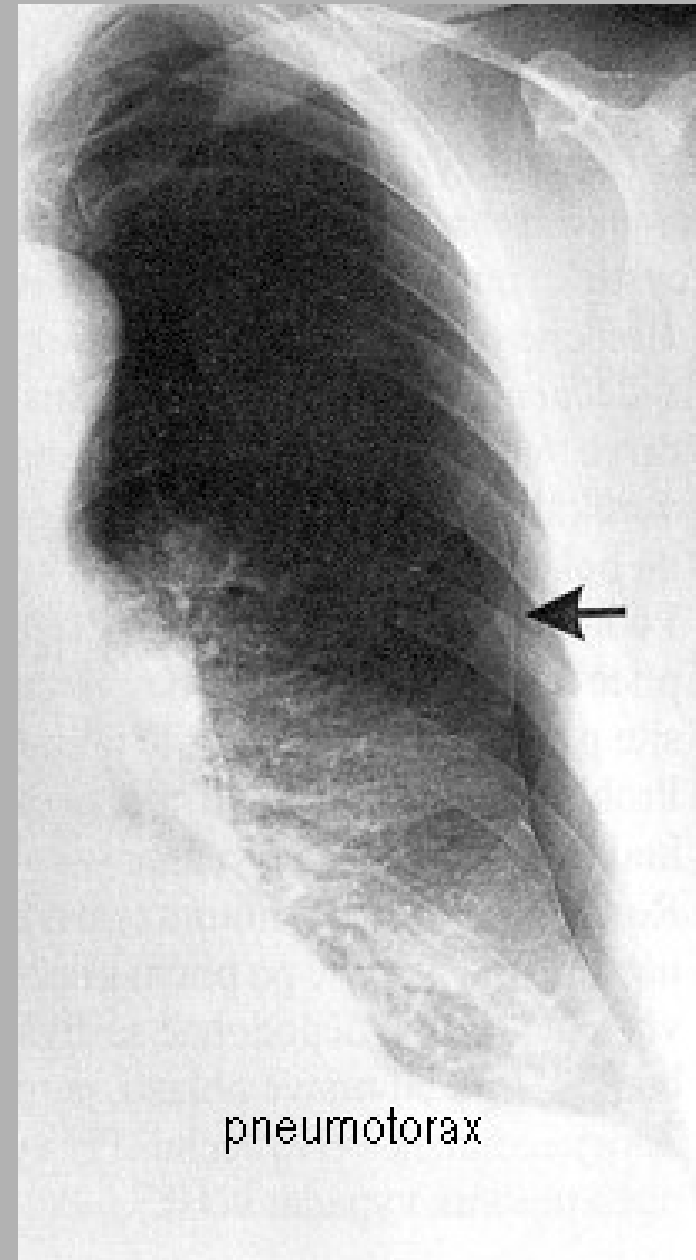
příklady patologií plic - atelektáza

- ✓ kondenzace (nahrazení vzduchu v alveolech tekutinou nebo solidní tkání – air negat. bronchogram, infekce, edém plic, aspirace, nádory)
- ✓ atelektáza (zmenšení množství vzduchu v plicích, dochází ke zmenšení objemu), nevzdušná část periferně, posun mediastina, bránice, trachey, obstrukce bronchu nebo stlačení plíce:
 - kompresivní – stlačení tekutinou, pneumotorax
 - jizevnaté – po TBC, ozáření
 - ploténkové – uloženy basálně, přechodné, 2-6cm, 1-3mm, při omezené pohyblivosti bránice

Ukázky patologií plic - pneumotorax

- vzduch v pleurální dutině
- etiologicky – traumatický, iatrogenní, spont.
- projasnění mezi hrudní stěnou a plicí (problém při snímkování vleže – nejč. anteromediální) až kolaps plíce – nižší transparenence
- tenzní pneumotorax – ventilový mechanismus, kolaps, přesun mediastina, bránice nízko konkávního tvaru

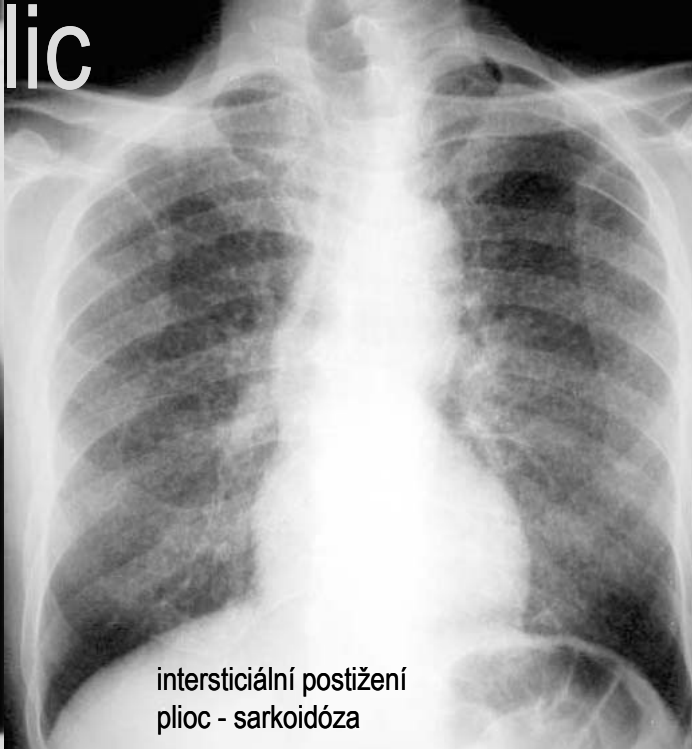

pneumotorax

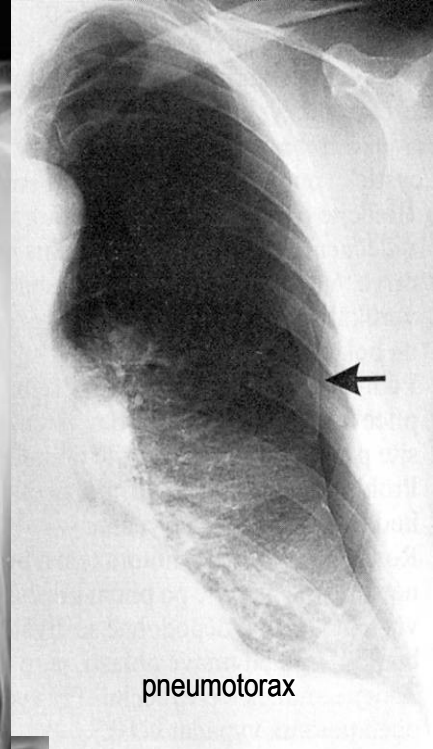
Ukázky patologií plic

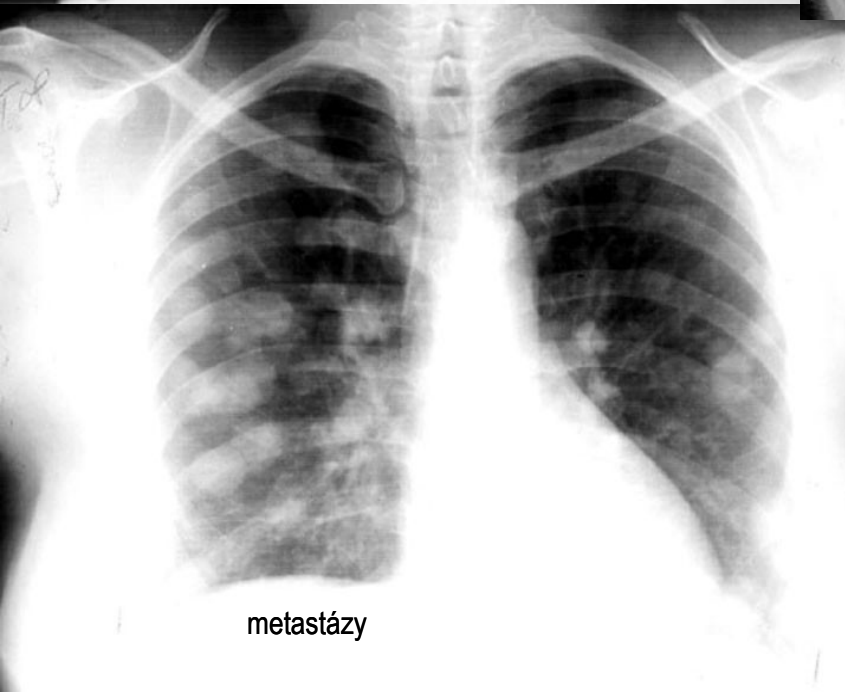
pneumonektomie 17-71

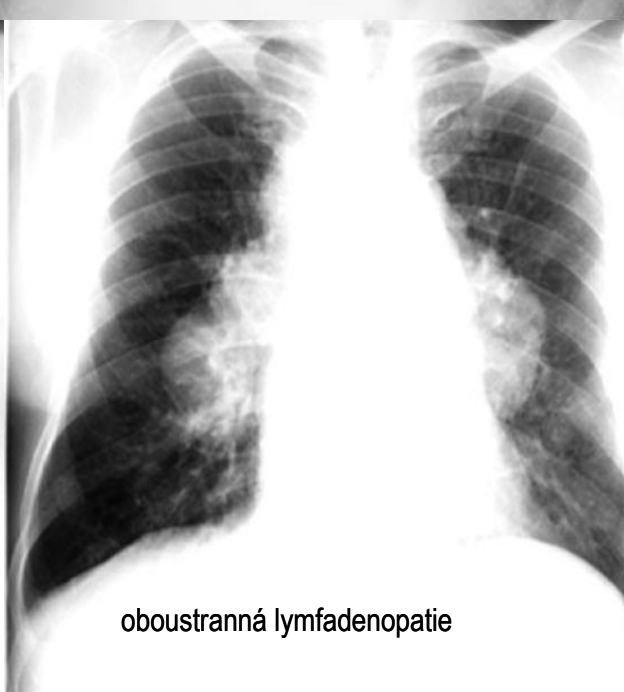
interstiální postižení plic - sarkoidóza

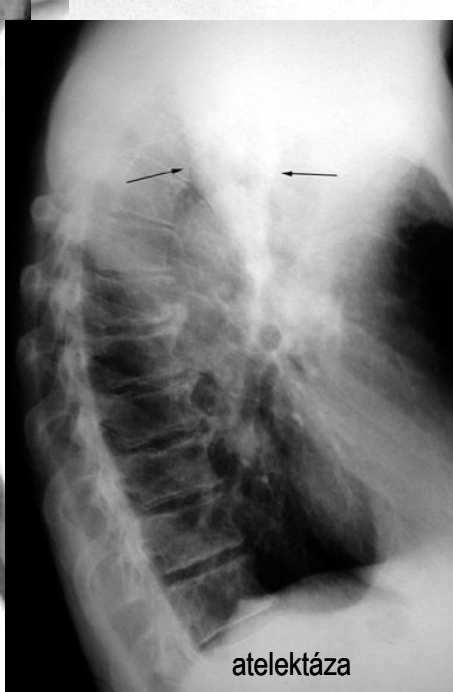
pneumotorax

metastázy

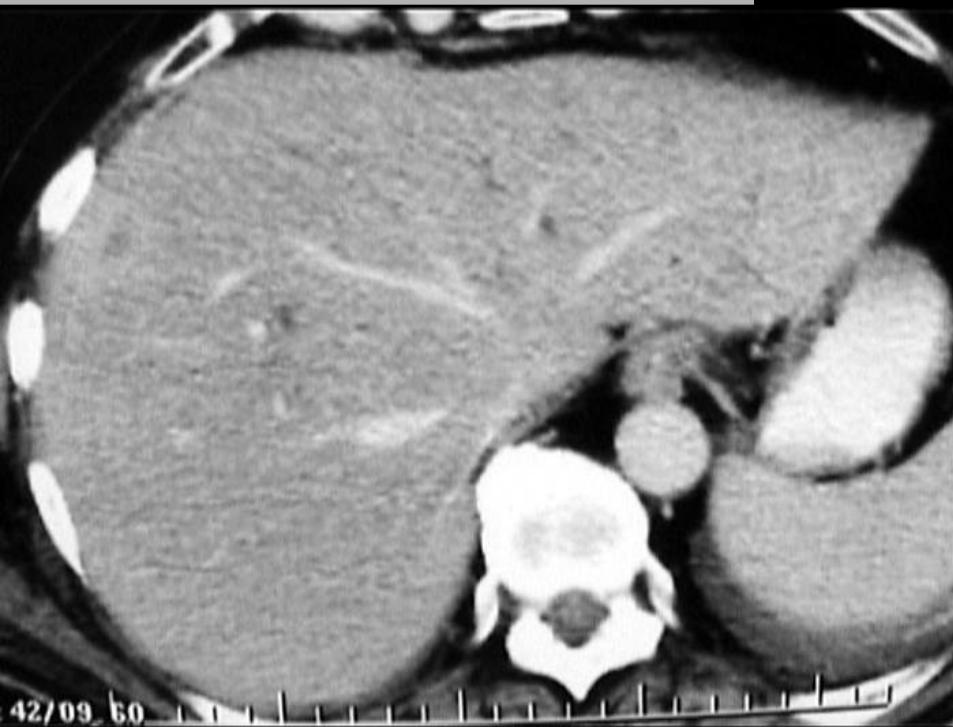
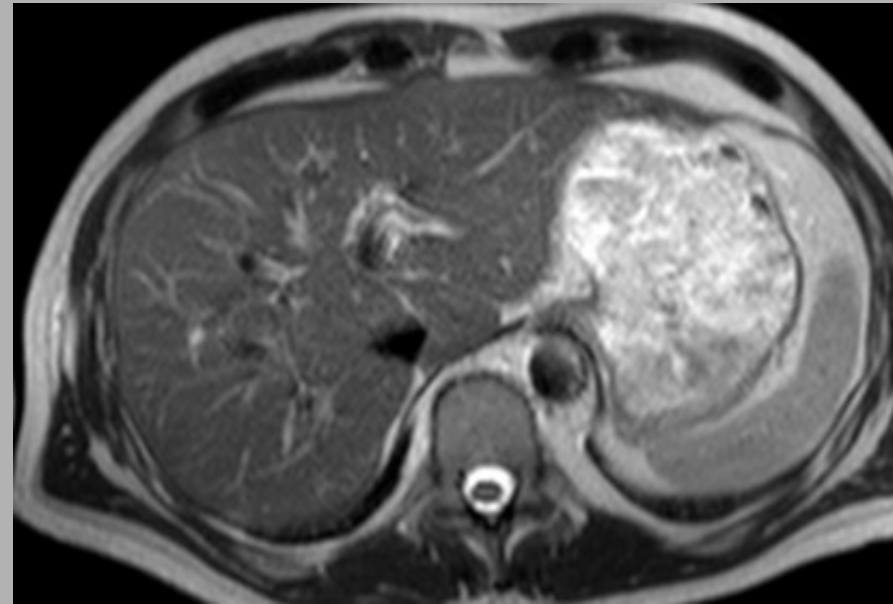
oboustranná lymfadenopatie

atelektáza

Játra

Váha jater kolísá okolo 1500g, příčný rozměr jater je 25cm, předozadní je 15cm a vertikální asi 10cm.

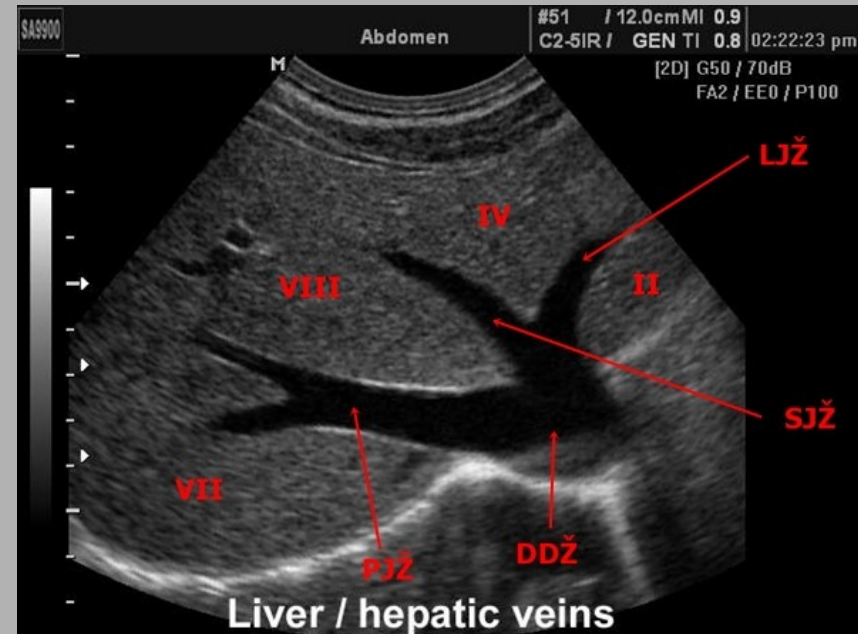
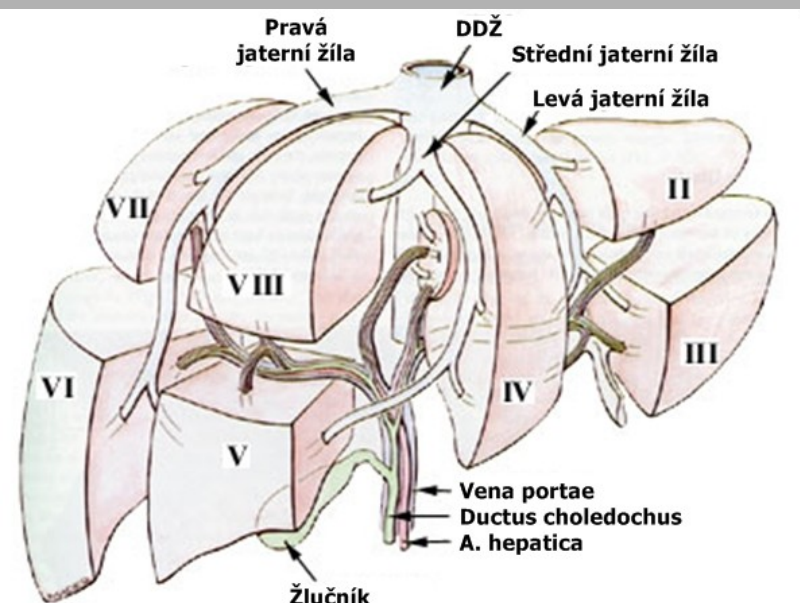

Dorzální část jater je přirostlá k bránici.

Játra

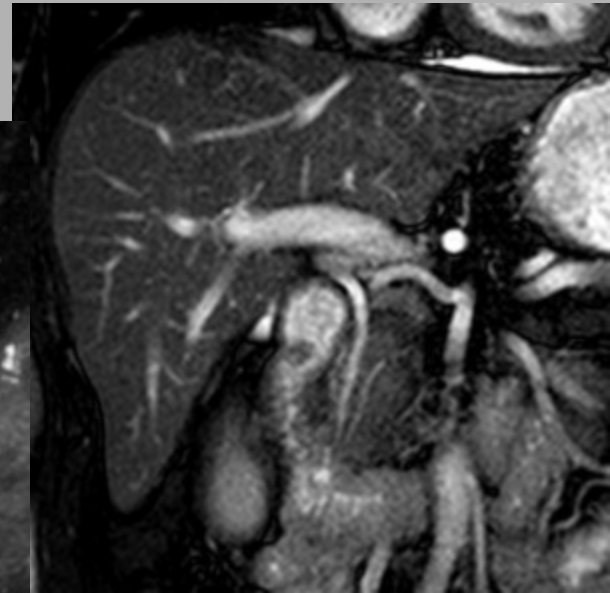
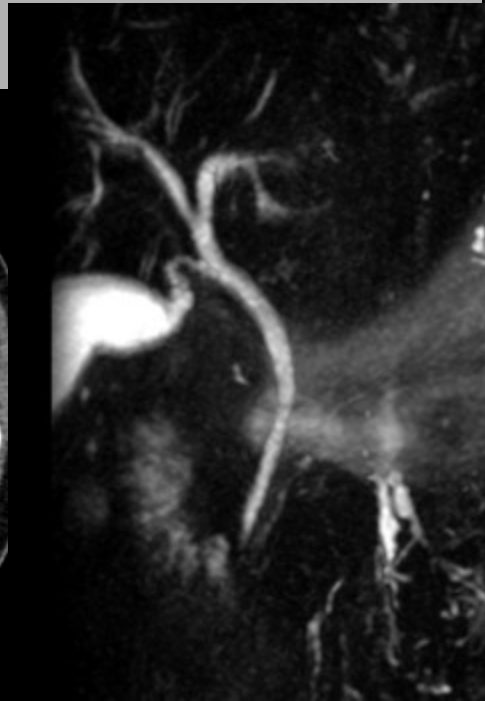
- Játra se dělí na pravý a levý lalok.
- Později přišlo rozdělení na jaterní segmenty a konečně subsegmenty. Těch je 8.

Segmenty jsou odděleny jaterními žilami
Subsegmenty jsou odděleny rovinou probíhající portální žilou.

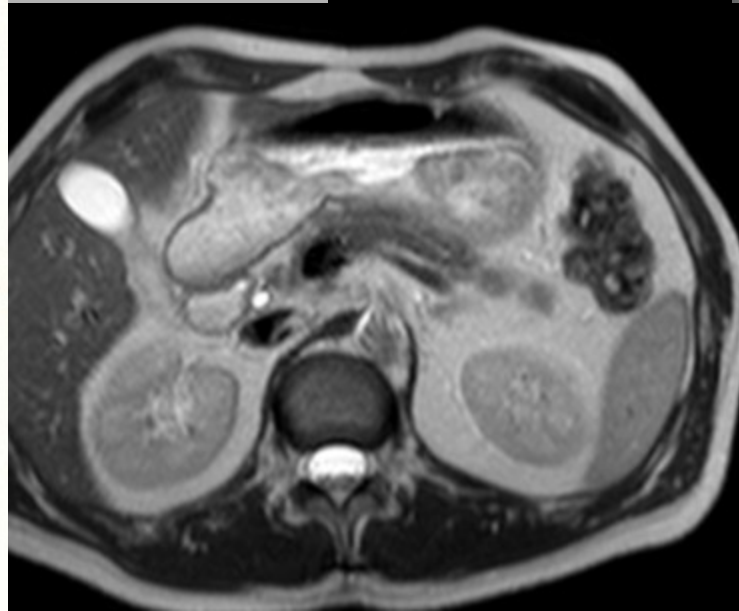
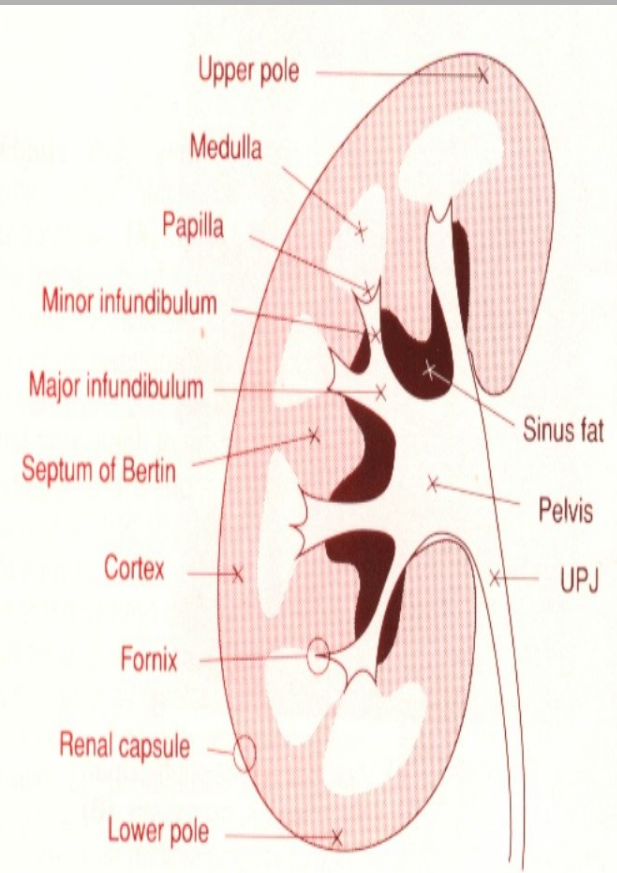
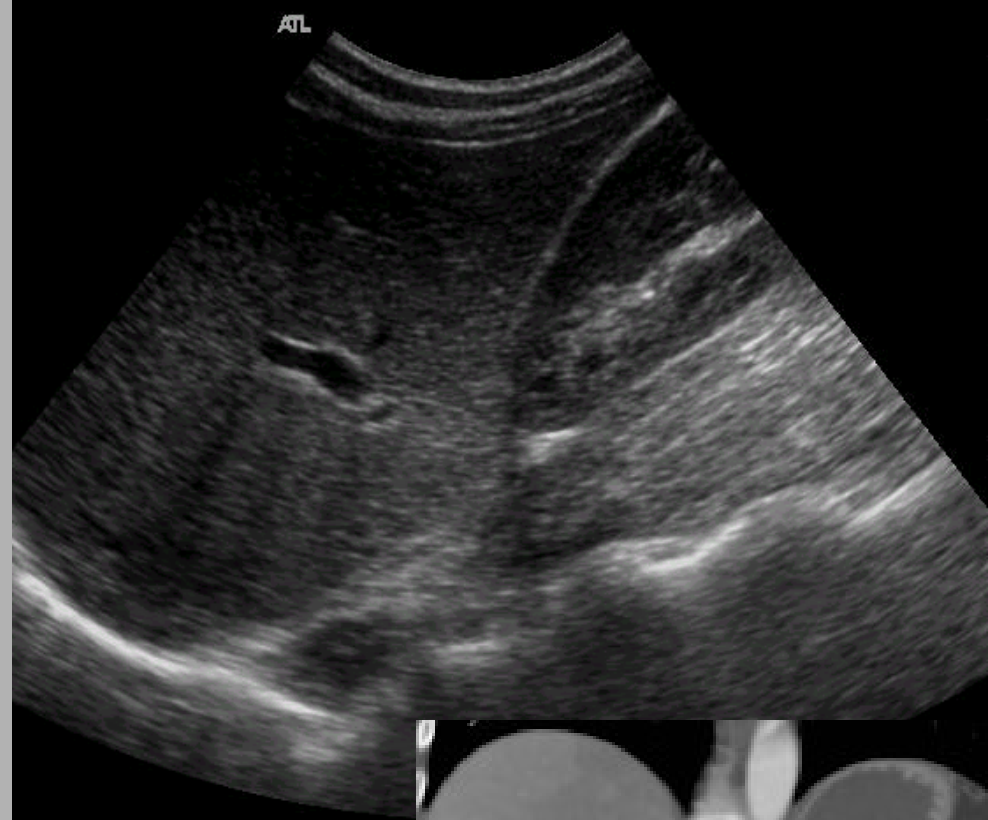
Žlučník, žlučové cesty

- žlučník:
 - velikost 10x5cm
 - šíře stěny do 3mm
- žlučové cesty:
 - Intrahepaticky 3mm
 - D. choledochus 7mm (10mm)

Ledviny

- Délka ledviny: 10-12cm
- Šíře ledviny: 4-6cm
- Šíře parenchymu – 13-25mm

Ledviny

- IVU - Intravenózní vylučovací urografie

Pelvis duplex, ureter fissus a duplex

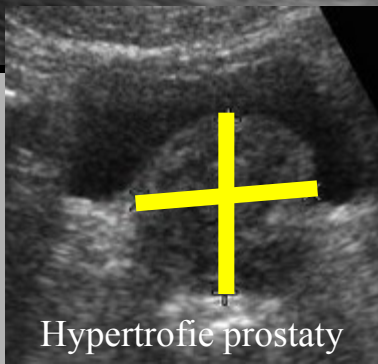
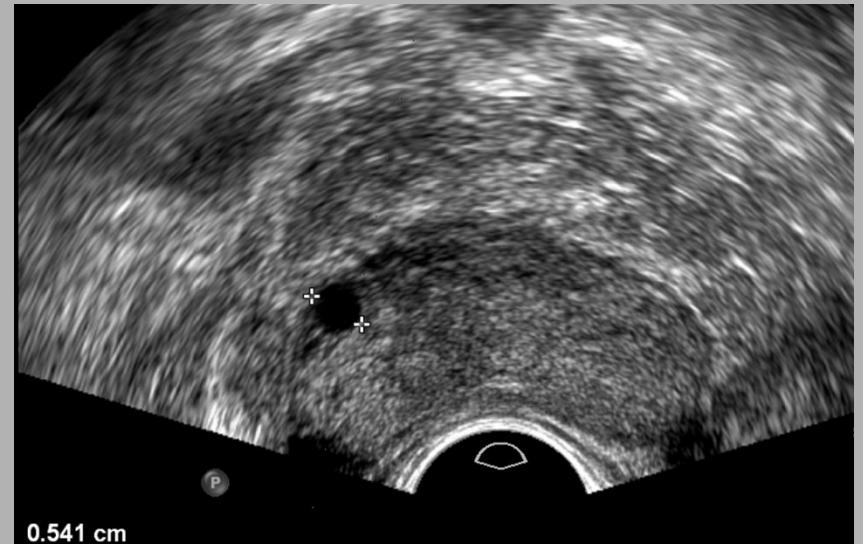
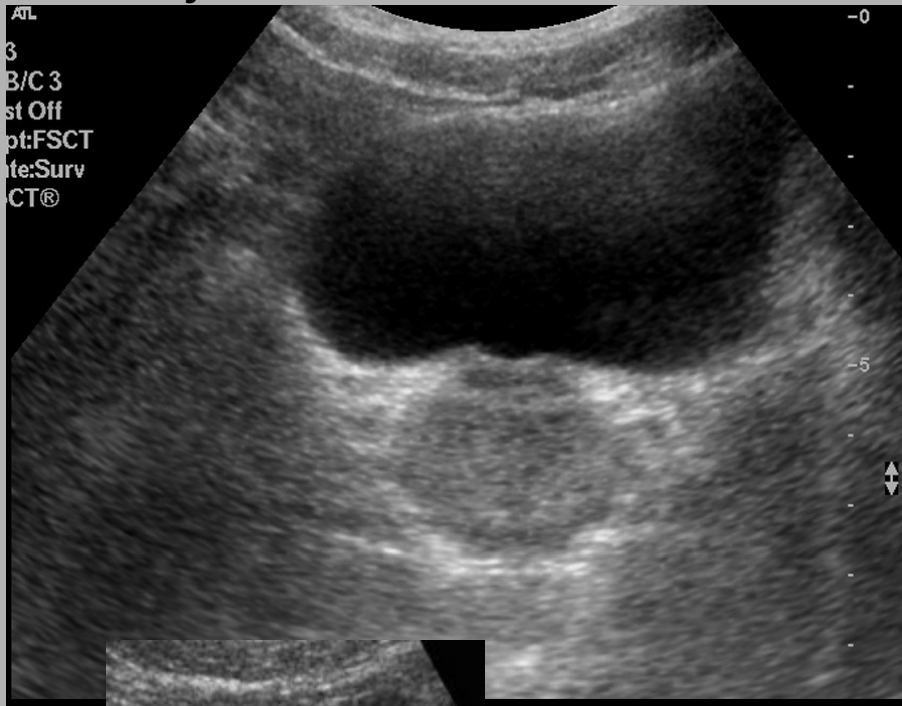
Ledviny

» nefrolitiasa

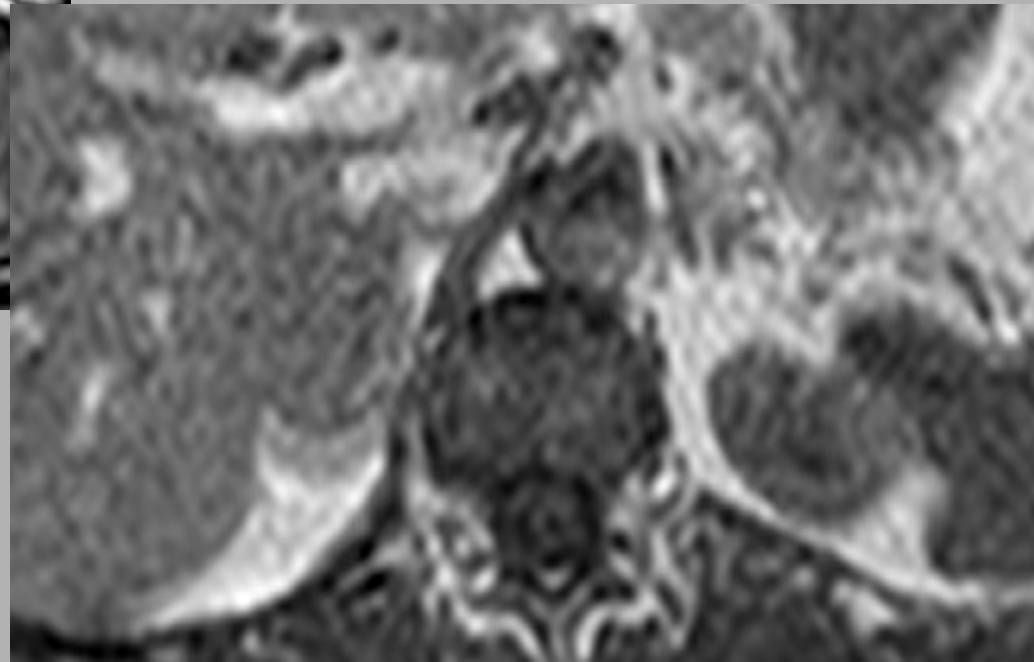
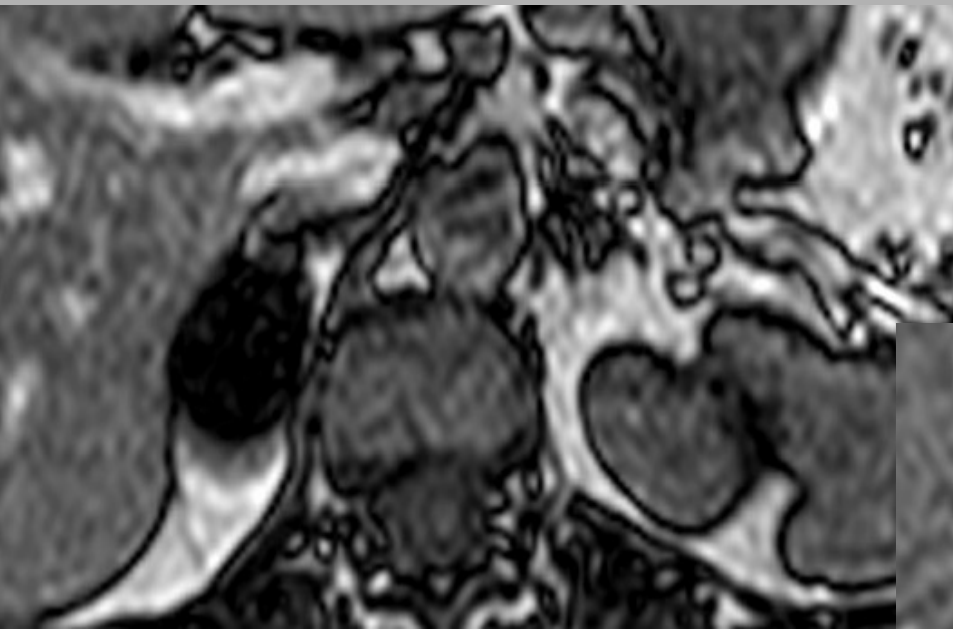
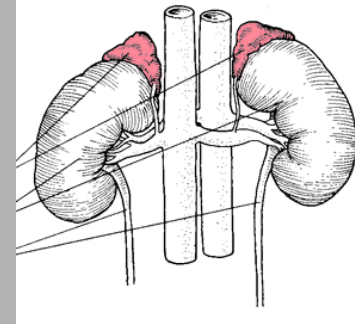
Močový měchýř, prostata

- **Velikost prostaty:**
- **45 (boční) x 35 (předoзадní) x 35mm (kraniokaudální)**
- **Objem: do 25ml.**

Nadledviny

- MR, out of phase, in-phase sekvence
- Na out-of-phase – výrazný pokles signálu oproti in phase –
- typický adenom

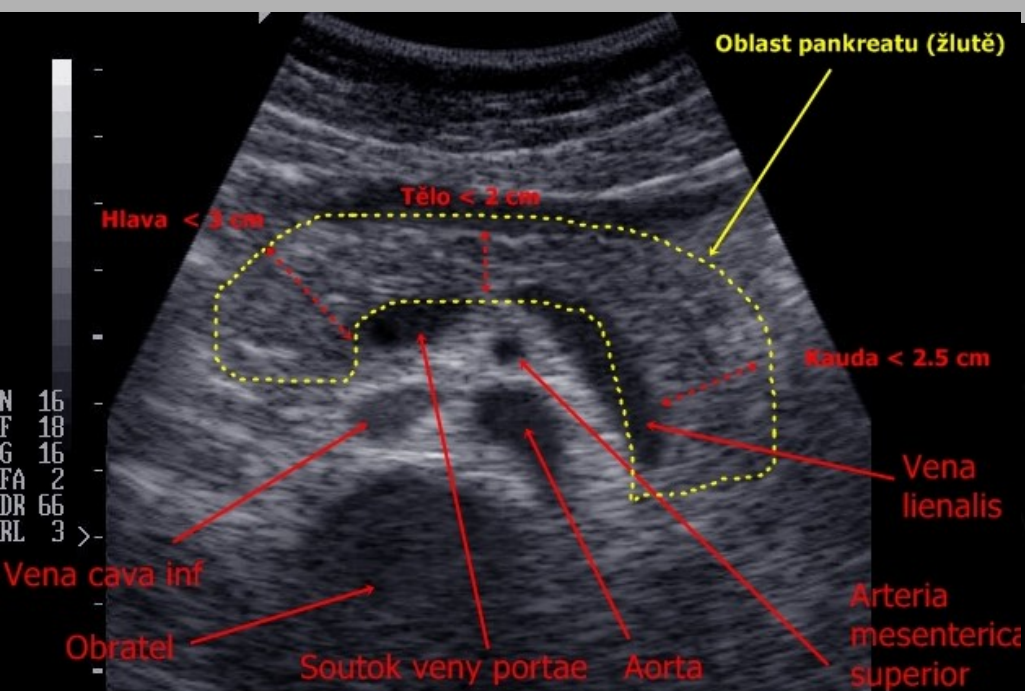
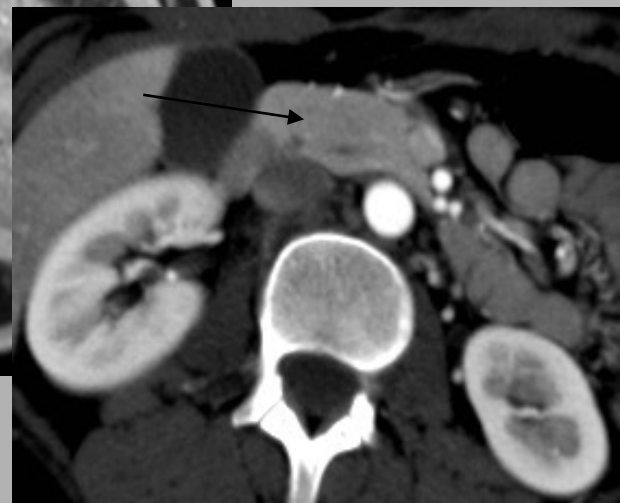
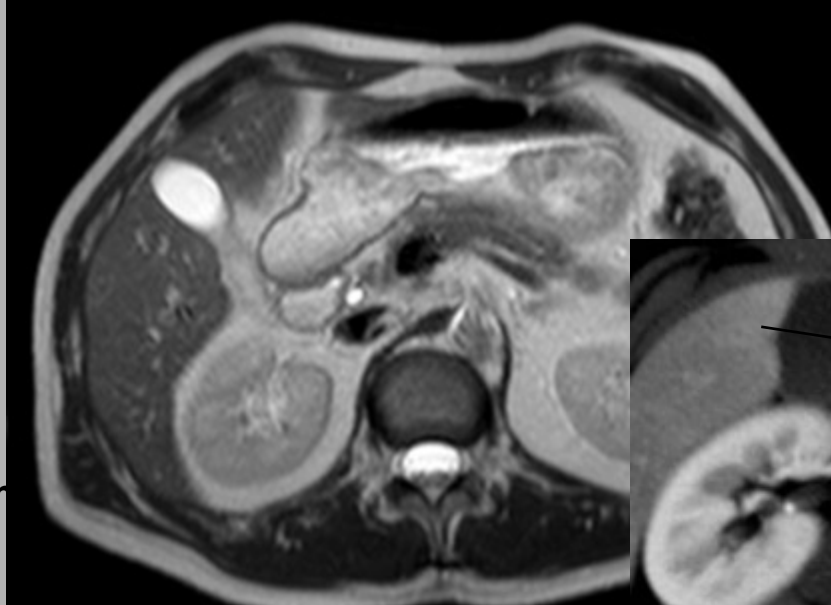

Adenom - snížený signál na „out of phase“ při srovnání se slezinou.

Karcinom – hyperintenzní na T2 v.o.

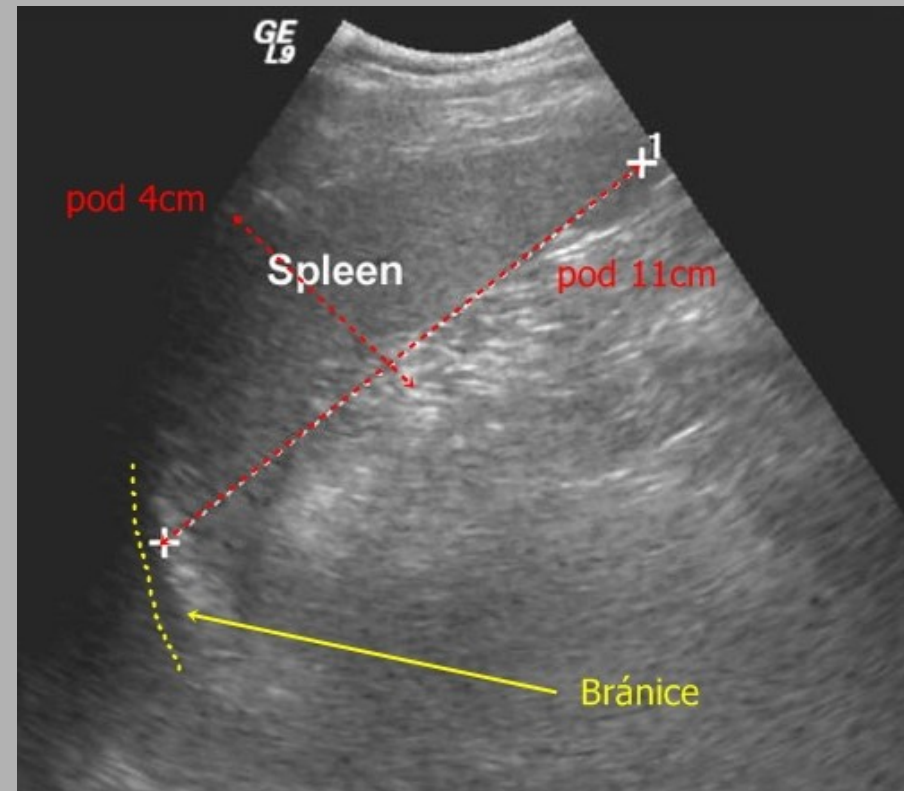
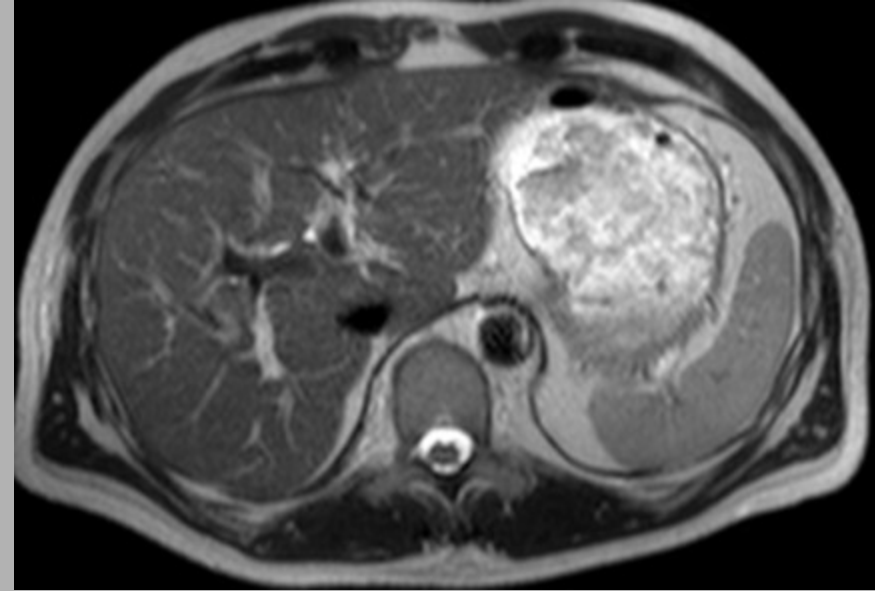
Slinivka

- 3 základní rozměry:
- Hlava pankreatu – pod 30mm
- Tělo pankreatu – pod 20mm
- Kauda pankreatu – pod 25mm
- Ductus Wirsungi méně než 2mm

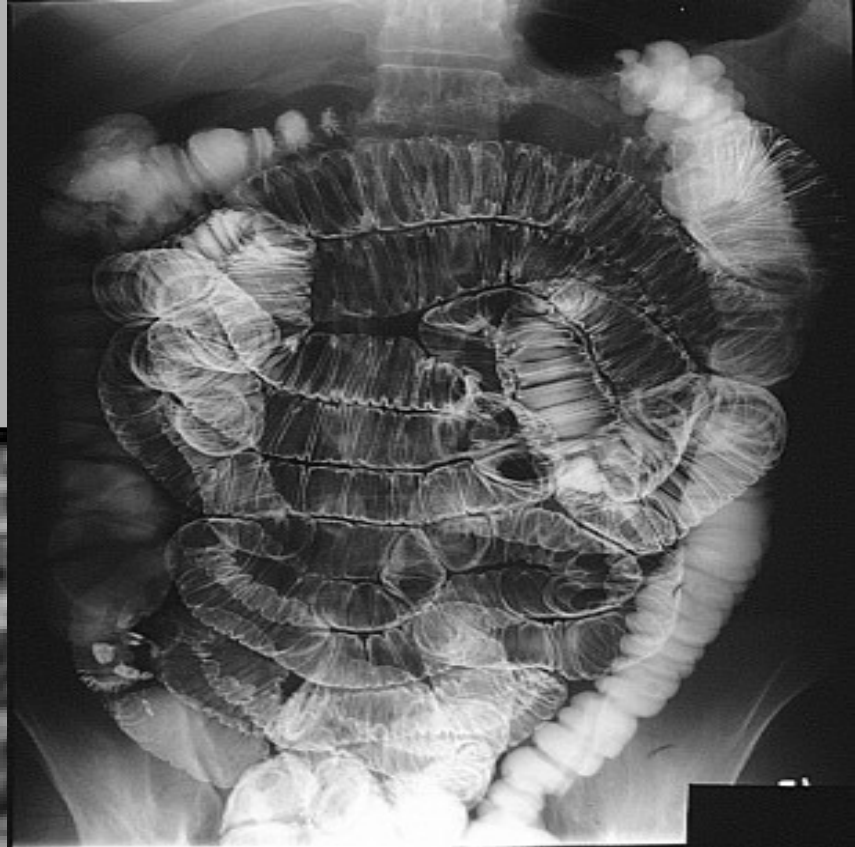

Slezina

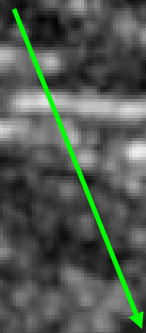
- **Velikost sleziny:**
- **Podélně:** pod 11cm
- **Příčně:** pod 4cm (od hilu k diafragmatické kontuře)

Tenké střevo

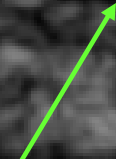
Valvulae
conniventes =
Kerkringovy řasy

Hypoechogenní
muscularis
propria

Hyperechogenní
submukosa

Hypoechogenní
mukosa

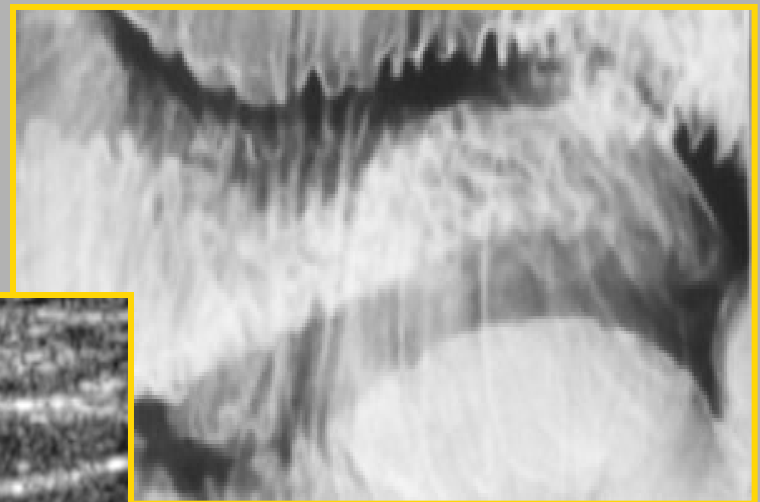
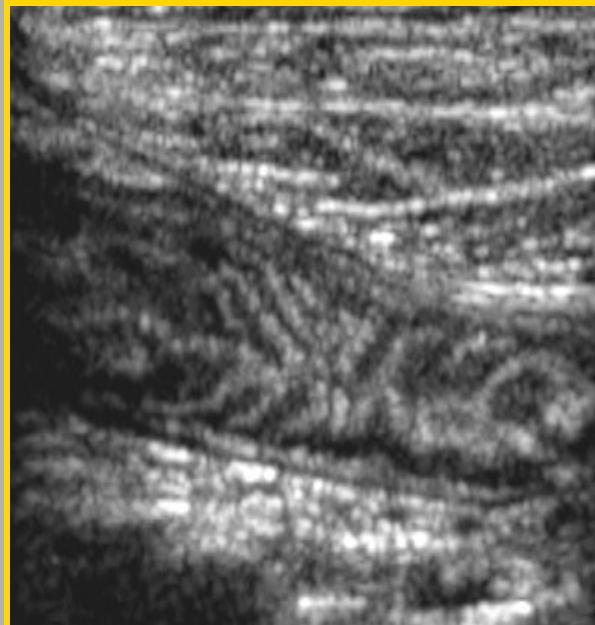

Tenké střevo

Jejunum

3 – 7 řas / inch

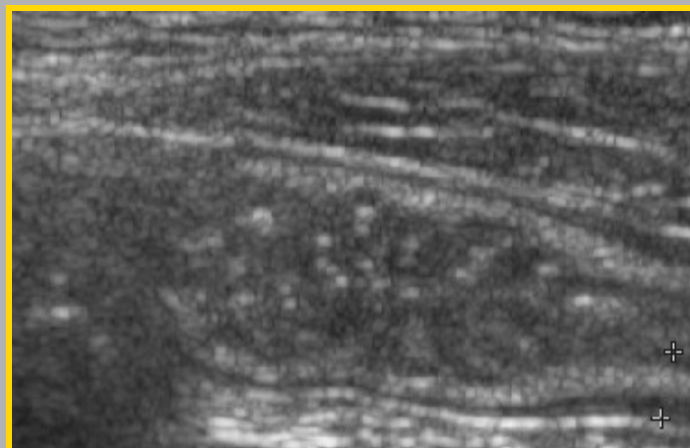
1,7 – 2mm

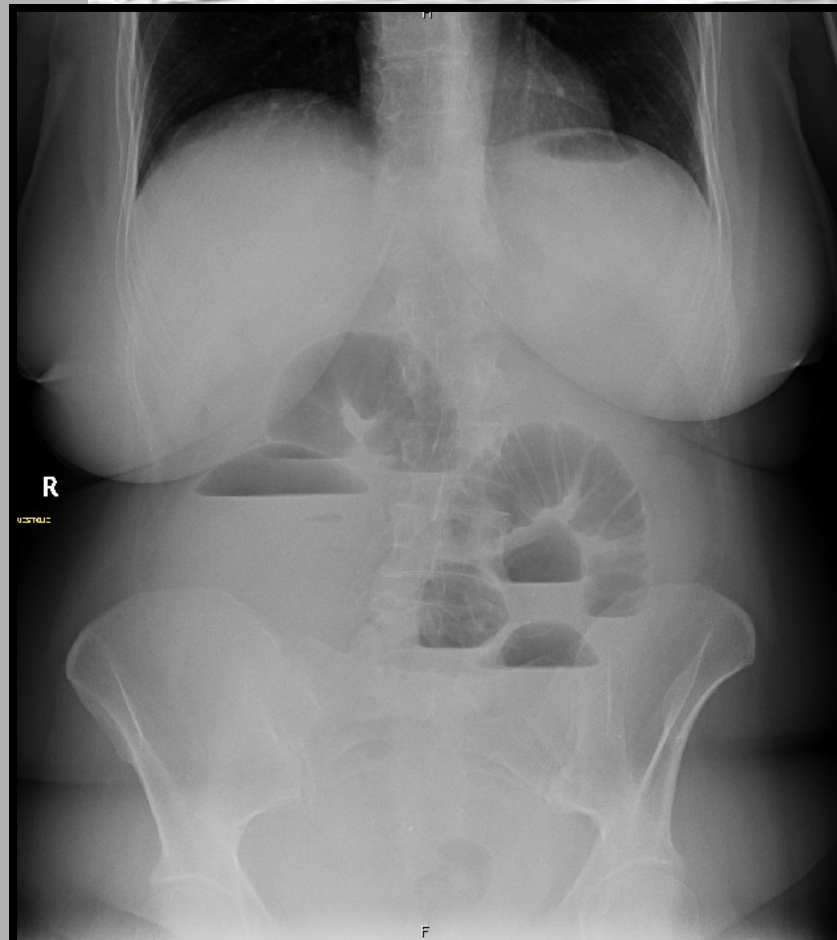
Ileum

2 – 4 řasy / inch

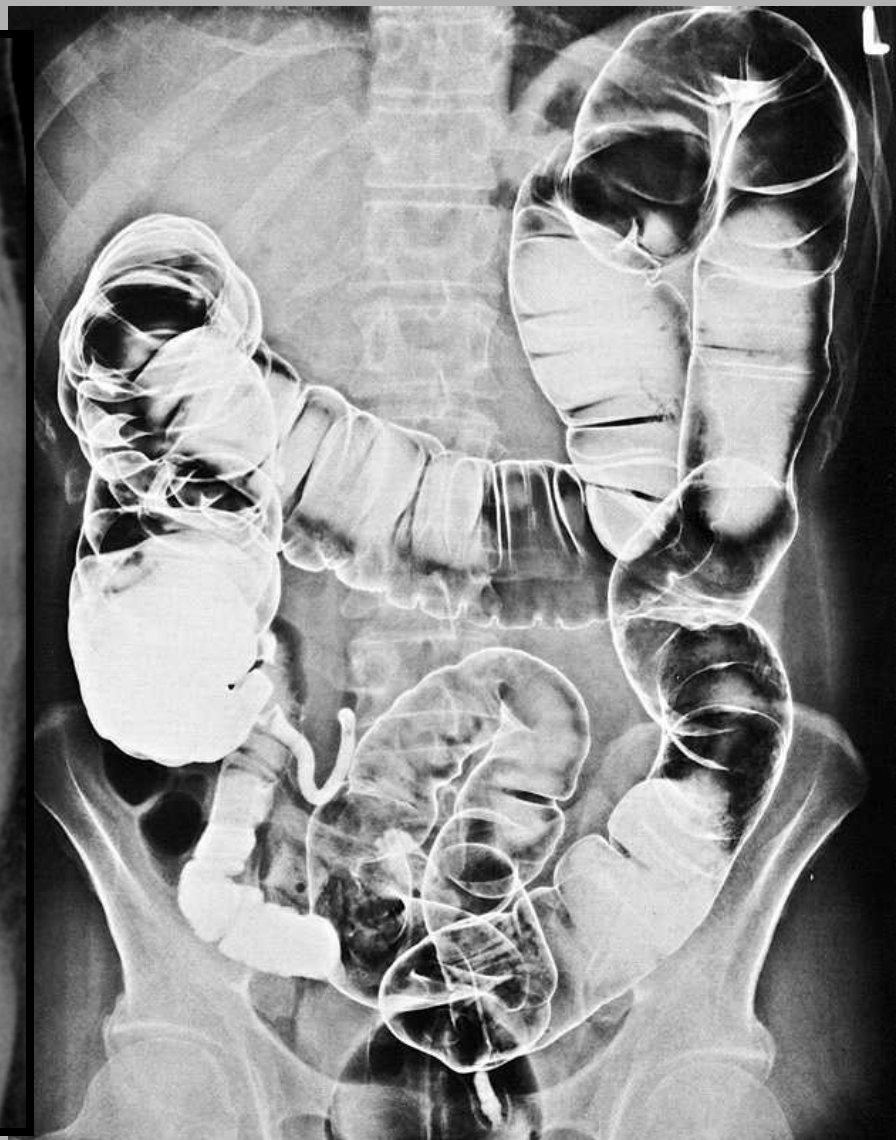
1,4 – 1,7mm

Ukázka patologie - Ileus

Tlusté střevo

Literatura

- Pasler F.A., Visser H.: Stomatologická radiologie. Kapesní atlas. 2007. ISBN 978-80-247-1307-6.
- http://rtg.misto.cz/_MAIL_/index.html

Normální hodnoty v sonografii břicha u dospělých

Apendix	
příčný průměr	< 0,6 cm
šíře stěny	< 0,2 cm

Žlučník	
šíře stěny	
preprandiálně	< 0,4 cm
postprandiálně	< 0,7 cm
maximální velikost	< 11,0 x 4,0 cm

Žlučové cesty	
DHC	< 0,6 cm
St. p. CHE	< 0,9 cm
intrahepatální žlučové cesty	< 0,4 cm

Gynekologie	
uterus (nullipara)	
délka	5,0–8,0 cm
tloušťka	1,5–3,0 cm
endometrium (dvojitá tloušťka)	
premenopauzálně	< 1,5 cm
postmenopauzálně	< 0,6 cm
vzdálenost IUD – fundus (více = dislokace)	< 2,0 cm
vzdálenost IUD – endometrium	< 0,5 cm

Ovaria	
volumen	
premenopauzálně	5,5–10,0 cm ³
postmenopauzálně	2,5–3,5 cm ³

Močový měchýř	
šíře stěny	
naplněný	< 0,4 cm
prázdňý	< 0,8 cm
reziduum	< 50 ml
max. objem ženy	< 550 ml
muži	< 750 ml

Játra	
sagitální rozměr	< 13,0–15,0 cm
v pravé MDCL	
okrajové úhly < 30° (vlevo laterálně)	
< 45° (vpravo kaudálně)	

Lymfatické uzliny	
MPK norma	> 2,0
kulaté, suspektní	~ 1,0

Slezina	
velikost orgánu podélně	< 11,0 cm
tloušťka	< 4,0 cm
suspekce na lymfom při tloušťce	> 6,0 cm

Ledviny	
podélný rozměr	10,0–12,0 cm
příčný průměr	4,0–6,0 cm
dechový posun	3,0–7,0 cm
šíře parenchymu	1,3–2,5 cm
parenchym – pyelon index PPI	
do 30-ti let	> 1,6 : 1
30–60 let	1,2–1,6 : 1
nad 60 let	1,1 : 1

Pankreas	
maximální průměr	
caput	< 3,0 cm
corpus	< 2,0 cm
cauda	< 2,5 cm
ductus Wirsungi	< 0,2 cm

Prostata	
maximální průměr:	
transverzálně	< 5,0 cm
sagitálně a kraniokaudálně	< 3,0 cm